Construim înCREDere!

Impozitul pe venit în politica fiscală pentru anul 2027

ANALIZĂ JURIDICĂ DETALIATĂ ȘI EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA SOCIETĂȚII

Prezenta analiza se bazează:

1) proiectul aprobat de Guvern la 8 septembrie 2026
2) Proiectul a fost adoptat de Parlament la 22 octombrie 2026

Scutirile personale și impunerea veniturilor din muncă

Natura juridică și beneficiarii

Art. 33 alin. (1) majorează scutirea personală ordinară de la 29.700 la 40.020 lei anual.

Forma inițială majora scutirea personală majoră de la 34.620 la 40.020 lei, dar textul redactat după dezbaterile parlamentare stabilește 46.680 lei.

Art. 35 alin. (1) majorează scutirea pentru persoanele întreținute de la 9.900 la 11.040 lei.

Cota generală de 12% aplicabilă veniturilor impozabile ale persoanelor fizice nu este modificată.

Din punct de vedere juridic, scutirea este o diminuare a bazei impozabile, nu un transfer bugetar și nici o creștere automată a salariului. Efectul concret depinde de existența unui venit impozabil suficient, de eligibilitatea contribuabilului, de cumulul legal al facilităților și de utilizarea scutirii prin reținere ori declarare. O persoană fără venit impozabil nu primește 40.020 lei și nu beneficiază de aceeași economie nominală ca salariatul cu venit suficient.

Pentru un salariat cu venit anual impozabil înainte de scutiri de 72.000 lei, impozitul calculat simplificat exclusiv cu scutirea personală ar scădea de la 5.076 lei [(72.000–29.700)×12%] la 3.837,60 lei [(72.000–40.020)×12%]. Diferența este 1.238,40 lei anual. Pentru un contribuabil cu venit anual de 25.000 lei și drept doar la scutirea personală, impozitul aferent acestei baze poate fi deja zero sub ambele regimuri: majorarea cuantumului nominal nu produce economisirea integrală de 1.238,40 lei.

Impact social și evaluare de echitate

Măsura susține venitul disponibil al persoanelor cu câștiguri din muncă supuse impozitării. Efectul său distributiv este însă limitat de caracterul de deducere din baza impozabilă: gospodăriile fără venituri declarate sau cu venituri foarte mici beneficiază puțin ori deloc. Familiile care întrunesc condițiile pentru scutiri pentru persoane întreținute primesc o reducere suplimentară; valoarea absolută a acestei reduceri este, totuși, modestă raportat la cheltuielile gospodăriilor.

Potrivit BNS, în 2025 rata sărăciei absolute era de 31,1% la nivel național și de 40,0% în mediul rural.

- **Deducerea cheltuielilor medicale, educaționale și sportive**

Art. 35² alin. (3) elimină condiția achiziției serviciilor medicale de la un singur furnizor, ceea ce simplifică folosirea deducerii atunci când contribuabilul are servicii medicale la mai multe instituții. Art. 35² alin. (6) include serviciile destinate practicării activităților sportive în mecanismul deducerii cheltuielilor pentru învățământ și perfecționare, sub condițiile și plafonul aplicabil alineatului.

Impactul potențial este încurajarea consumului declarat de servicii de sănătate și sport și reducerea unor costuri pentru familiile care pot avansa cheltuiala și dețin documente justificative. Sunt însă mai avantajați contribuabilii care au venit impozabil și capacitate de cheltuire; efectul pentru persoanele vulnerabile rămâne condiționat de accesul economic la aceste servicii.

Veniturile din investiții și creșterea de capital

- **Eliminarea tratamentului de 50% din creșterea netă de capital**

Art. 40 alin. (7) permite în prezent , includerea în scop fiscal a 50% din creșterea de capital recunoscută. Proiectul abrogă alineatul și completează art. 40 alin. (1) cu trimiterea la cota de 12% din art. 15 lit. a). Pentru o creștere netă de capital impozabilă de 100.000 lei, efectul simplificat este trecerea de la 6.000 lei la 12.000 lei. Modificarea dublează impozitul pentru aceeași creștere netă pozitivă, nu valoarea totală a tranzacției.

- **Baza valorică și dovada reparațiilor**

Art. 42 alin. (4) introduce majorarea bazei valorice a activului cu cheltuielile de reparație confirmate prin factură fiscală și dovada plății. Acest mecanism poate reduce valoarea creșterii de capital impozabile, dar numai pentru cheltuielile eligibile și documentate. De exemplu, pentru un imobil de investiție cumpărat cu 600.000 lei, vândut cu 900.000 lei și cu reparații eligibile de 80.000 lei, creșterea înaintea altor ajustări ar fi 220.000 lei, nu 300.000 lei; impozitul ilustrativ la 12% ar fi 26.400 lei, nu 36.000 lei.

Juridic, soluția crește importanța documentării și a clasificării cheltuielilor. Pot apărea litigii privind natura reparației, existența facturii fiscale, forma dovezii de plată ori raportul dintre o lucrare realizată efectiv și o cheltuială deductibilă. Impactul social poate fi diferit pentru gospodăriile care au utilizat prestatori informați și pentru persoanele care nu mai pot obține documentele aferente lucrărilor efectuate anterior.

- **Efecte asupra economisirii, mobilității și pieței activelor**

Majorarea sarcinii fiscale asupra câștigului net poate diminua randamentul după impozitare al investițiilor în imobile secundare, terenuri, cote de participare sau alte active supuse regimului de capital. Poate apărea un stimulent de amânare a înstrăinării activelor, de căutare a operațiunilor cu tratament fiscal diferit sau de planificare a momentului realizării câștigului.

Gospodăriile țărănești și economia rurală

Art. 15 lit. a) include expres gospodăriile țărănești în categoria subiecților supuși cotei de 12%, iar lit. c), care prevedea cota de 7%, se abrogă.

Pentru o bază impozabilă de 100.000 lei, obligația crește de la 7.000 la 12.000 lei.

Argumentul de uniformizare a cotei cu întreprinzătorii individuali este juridic inteligibil. Evaluarea echității trebuie însă să distingă egalitatea formală a cotei de capacitatea contributivă efectivă. Producția agricolă este sezonieră, expusă riscurilor climatice, volatilității prețurilor, costurilor de input și concentrării geografice. Impactul impozitului poate fi resimțit diferit de o gospodărie cu marjă mică și una cu marjă mare, chiar dacă baza fiscală este identică în termeni nominali.

În mediul rural, unde BNS a estimat rata sărăciei absolute la 40% în 2025, orice modificare fiscală care reduce venitul disponibil al gospodăriei cu activitate agricolă trebuie analizată în raport cu capacitatea de investiție, consumul familiei și eventualele pierderi de producție.

Amânarea achitării impozitului pe profit pentru 2027–2029

7.1. Condiții și sferă

Art. 87 alin. (1^2) introduce, pentru întreprinderile eligibile, posibilitatea amânării achitării impozitului pe venitul impozabil aferent profiturilor din perioadele 2027–2029. Pragurile sunt cel mult 249 salariați și o cifră de afaceri anuală de până la 200 milioane lei OR active totale de până la 200 milioane lei, în configurația exactă prevăzută de proiect. Plata este legată de distribuirea dividendelor sau de utilizarea profitului pentru acoperirea pierderilor anterioare. Opțiunea se exercită prin declarația fiscală.

Sunt excluse expres anumite categorii: întreprinderi individuale și gospodării țărănești, rezidenți ai zonelor și porturilor/aeroportului liber menționate, parcuri IT, regimul capitolului 7^1, sectorul financiar/de asigurări potrivit secțiunii L a CAEM Rev.2.1, precum și anumite firme din comerțul secțiunii G, dacă depășesc pragurile suplimentare de salariați, venituri sau active. Excluderea se verifică prin textul normativ și clasificarea efectivă a contribuabilului.

Sectorul financiar și de asigurări: 18% exclusiv în 2027

Prin art. IV al legii proiectate se completează art. 24 din Legea nr. 1164/1997 cu o derogare pentru perioada fiscală 2027: persoanele juridice care desfășoară activități financiare și de asigurări aplică 18% din venitul impozabil.

Impozitarea dividendelor – regim intern și transfrontalier

Dividende interne din profiturile generate din 2027

Art. 90^1 alin. (3^1) și art. 91 alin. (1) mențin, ca regulă, 6% pentru dividendele achitate persoanelor fizice rezidente, respectiv nerezidenților, provenite din profiturile anterioare anului 2027, dar prevăd 8% pentru dividendele din profiturile generate începând cu perioada fiscală 2027. Sunt păstrate regimurile istorice de 15% pentru profitul nerepartizat din 2008–2011 și anumite retrageri de capital asociate anilor 2010–2011.

Aplicarea cotei depinde de perioada fiscală în care a fost generat profitul, nu exclusiv de anul încasării dividendului. Companiile trebuie să poată identifica și documenta profitul istoric distribuit. O societate poate distribui în 2028 atât profit din 2026 (în principiu 6%), cât și profit din 2027 (8%), cu respectarea regulilor aplicabile fiecărei componente. Convențiile pentru evitarea dublei impuneri pot limita reținerea aferentă nerezidenților în condițiile tratatelor.

- **Modificare introdusă în Parlament: dividende externe la 8%**

Spre deosebire de proiectul Guvernului din 8 septembrie, textul redactat introduce un nou art. 80 alin. (3): dividendul obținut de „persoanele fizice rezidente și persoanele juridice rezidente” din surse din afara Republicii Moldova se impozitează cu 8%. Acest element nu exista în proiectul inițial și reprezintă o modificare parlamentară de fond.

Reglementarea dividendelor externe nu delimitează anul în care a fost generat profitul companiei străine, spre deosebire de dividendele interne.

Alte dispoziții relevante pentru persoanele fizice și nerezidenți

- **Donațiile și moștenirile obținute de nerezidenți**

Art. 71 alin. (1) lit. w) include în veniturile vizate patrimoniul primit prin donație sau moștenire de nerezidenți care nu dețin cetățenia Republicii Moldova, cu excepția patrimoniului primit de la rude până la gradul II inclusiv. Dispoziția tranzitorie limitează aplicarea asupra moștenirilor la succesiunile deschise după intrarea în vigoare.

- **Impact bugetar:**

Ministerul Finanțelor a comunicat un impact pozitiv direct al întregului pachet fiscal-vamal de aproximativ 5,1 miliarde lei, incluzând aproximativ 820 milioane lei din „impozitul pe venit și taxa de viciu”, 1,6 miliarde lei TVA și 2,7 miliarde lei accize. Urmează de verificat această prognoză în proiectul bugetului de stat pentru anul 2027.

Taxa pe valoarea adăugată în politica fiscală pentru anul 2027

Modificările cotelor reduse – analiza juridică pe produse

- **HoReCa: servicii de alimentație publică și cazare**

Art. 96 alin. (2) pct. 1 lit. a)–b) plasează la 12% serviciile de alimentație publică și cazare incluse în secțiunea I CAEM. Cota în vigoare în 2026 este 8%. Majorarea de patru puncte procentuale înseamnă o creștere de 50% a cotei TVA, dar NU o creștere de 50% a prețului final. La un preț net constant de 100 lei, prețul final trece de la 108 la 112 lei, diferență de 3,70%. La un preț final păstrat de 108 lei, operatorul suportă o reducere a valorii nete încasate.

Impact social: majorarea poate fi transmisă în prețurile meselor în afara domiciliului și cazării sau absorbită parțial în marjă. Pentru restaurante mici, competiția și ponderea costurilor de personal influențează adaptarea; pentru turism, schimbarea poate afecta prețul pachetelor, fără a permite o prognoză numerică a cererii.

Pâine și produse de panificație: restrângerea codurilor

În 2026 sunt enumerate la 8% pozițiile 190120000, 190540, 190590300, 190590700 și 190590800. În proiectul inițial și în textul final este menținută expres numai poziția 190590300. Pentru celelalte coduri, în lipsa unui alt temei, se conturează aplicarea cotei de 20%. Aceasta reprezintă nu doar o creștere de cotă pentru unele produse, ci o reducere substanțială a ariei de aplicare a facilității.

Cod NC	Descriere și exemple de produse	TVA 2026	TVA propusă 2027
190120000	Amestecuri și aluaturi pentru fabricarea produselor de brutărie, patiserie și biscuiților. Exemple: aluat crud pentru pizza, aluaturi pregătite pentru coacere, covrigi congelați înainte de preparare	8%	**20%**
190540	Pesmeți, pâine prăjită și produse similare prăjite. Exemple: pesmeți, felii de pâine uscată prin prăjire, anumite produse crocante rezultate din prăjirea pâinii	8%	**20%**
190590300	Pâine fără adaos de miere, ouă, brânză sau fructe, care conține maximum 5% zaharuri și maximum 5% grăsimi, calculate în substanță uscată. Exemple: pâine obișnuită albă, integrală sau de secară, dacă îndeplinește condițiile de compoziție	8%	8%
190590700	Alte produse de brutărie și patiserie cu un conținut de cel puțin 5% zaharoză, zahăr invertit sau izoglucoză. Pot include anumite prăjituri, produse de patiserie dulce și bezele, în funcție de rețetă și clasificare	8%	**20%**
190590800	Alte produse de brutărie și panificație neîncadrate în subpozițiile precedente. pizza preparată sau semipreparată, plăcinte și covrigi congelați după preparare. Pot intra și anumite pâini cu adaosuri care nu îndeplinesc condițiile codului 190590300	8%	**20%**

Lapte și produse lactate: trei tratamente fiscale

Cod NC	Produse incluse și exemple	TVA 2026	Text final 2027
0401	Lapte și smântână neconcentrate, fără adaos de zahăr sau îndulcitori. Exemple: lapte pasteurizat, lapte UHT simplu, lapte integral sau degresat, smântână dulce nefermentată	8%	8%
0402	Lapte și smântână concentrate sau cu adaos de zahăr ori îndulcitori. Exemple: lapte praf, lapte condensat, lapte concentrat, lapte condensat îndulcit	8%	**12%**
0403	Produse lactate fermentate sau acidulate. Exemple: iaurt natural, iaurt cu fructe, chefir, lapte bătut, lapte acru, smântână fermentată	8%	**12%**
0405	Unt și alte grăsimi provenite din lapte; paste lactate pentru tartine. Exemple: unt de 72,5% sau 82,5% grăsime, unt clarificat și anumite amestecuri lactate tartinabile	8%	8%

Cod NC	Produse incluse și exemple	TVA 2026	Text final 2027
040610300	Mozzarella proaspătă, cu sau fără lichid, cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate	8%	**20%**
040610500	Alte brânzeturi proaspete, nematurate, inclusiv brânză din zer și caș, cu maximum 40% grăsimi, altele decât mozzarella. Exemple: brânză proaspătă de vaci, ricotta, anumite sortimente de urdă	8%	8%

- **Produse agricole și hrană de bază – cote 8%, 12%, posibil 20%**

În 2026, o listă întinsă de producție agricolă și horticolă era la 8%. Textul final repartizează produsele între noua categorie intermediară de 12% (anumite animale, legume, fructe, leguminoase, material săditor specific și altele) și o listă mai restrânsă la 8%. Unele coduri prezente anterior la 8% nu mai apar în niciuna dintre liste; efectul posibil este cota standard, cu rezerva clasificării efective și a altor excepții.

În raport cu 2026, zahărul din sfeclă își pierde mențiunea expresă la 8% și este impozitat la 20%.

- **Ouăle și carnea de pasăre: facilitate propusă, apoi eliminată**

Proiectul Guvernului din 8.09.2026 prevedea includerea ouălor NC 040721000 și a cărnii de pasăre NC 020711–020714 la 8%. Aceste categorii nu se regăsesc în art. 96 redat în textul final votat în parlament, ce denotă faptul că va constitui 20%.

Agricultura 2027–2028: cotă tranzitorie și taxare inversă

Cod NC	Produs	2027	De la 1.01.2028
1001	Grâu și meslin	8%	**12%**
1002	Secară	8%	**12%**
1003	Orz	8%	**12%**
1004	Ovăz	8%	**12%**
1005	Porumb	8%	**12%**
1007	Sorg	8%	**12%**
1201	Soia	8%	**12%**
1205	Rapiță	8%	**12%**
120600	Floarea-soarelui	8%	**12%**

Utilități: plafonarea protecției fiscale pentru gospodării

- **Energie electrică – 150 kWh pe punct de consum**

În prezent energia electrică locativă beneficiază de scutire TVA cu drept de deducere, fără plafon. Guvernul propusese o limită de 100 kWh lunar, iar versiunea finală ridică pragul la 150 kWh începând cu 1.04.2027. Pentru consumul peste prag, se aplică cota-standard de 20%.

- **Gaze naturale – 150 m³ lunar**

De la 1.04.2027, textul nou pentru art. 96 alin. (2) pct. 2 lit. d) aplică TVA de 8% doar gazelor naturale livrate consumatorilor finali în limita a 150 m³/lună/punct de consum locativ. Pentru volumul excedentar, în lipsa altui temei, se aplică 20%.